

طراحی مدل جامع جذب خیرین در ورزش با رویکرد نظریه داده‌بنیاد

سارا امیری پریان*

علی اصغر دورودیان**، حبیب هنری***، محمدعلی صفانیا****

چکیده

هدف از نگارش این پژوهش طراحی مدل جذب خیرین در ورزش با رویکرد نظریه داده‌بنیاد است. روش پژوهش کیفی و از نوع اکتشافی است. جامعه آماری شامل کارشناسان، نخبگانی که در مباحث مجمع‌های خیریه فعالیت داشتند، و کارشناسان متخصص وزارت ورزش و فدراسیون‌ها بودند. روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری غیراحتمالی، با انتخاب هدفمند و با حداکثر تنوع یا ناهم‌گونی استفاده شد. اندازه نمونه در این پژوهش ۱۶ نفر و ابزار اندازه‌گیری مصاحبه باز بود که بر مبنای سه مرحله کدگذاری باز، محوری، و گزینشی تحلیل شد. در تحلیل داده‌ها ۱۷۱ مفهوم اولیه (کدهای باز)، ۳۷ کد محوری و ۱۳ کد گزینشی شناسایی شد. نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های کیفی نشان داد که عوامل علی از ۴ مقوله اصلی، ۹ مقوله فرعی، و ۳۹ کد

* دانشجوی دکتری گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران
pariansara@gmail.com

** استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال (نویسنده مسئول)
doroudian1980@gmail.com

*** دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران
honari_h@yahoo.com

**** استاد گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، تهران
a.m.safania@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۲۸، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۰۳

Copyright © 2018, This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International, which permits others to download this work, share it with others and Adapt the material for any purpose.

اولیه، عوامل زمینه‌ای از ۳ مقوله اصلی، ۷ مقوله فرعی، و ۳۷ کد اولیه، عوامل مداخله‌گر از ۲ مقوله اصلی، ۵ مقوله فرعی، و ۲۴ کد اولیه، هم‌چنین راه‌بردها از ۴ مقوله اصلی، ۹ مقوله فرعی، و ۵۱ کد اولیه و درنهایت پی‌آمدهای حاصل از ۲ مقوله اصلی، ۴ مقوله فرعی، و ۱۱ کد اولیه تشکیل شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: مطالعه کیفی، مدل جامع، جذب خیرین، ورزش، نظریه داده‌بنیاد.

۱. مقدمه

در جهان امروز ورزش از تفنن صرف به صنعتی پررونق تبدیل شده و حجم عظیمی از سرمایه‌گذاری‌ها را به خود جلب کرده است. ورزش و تفریحات سالم به‌عنوان صنعتی پردرآمد، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، در توسعه کشورهای دنیا نقش دارند. در حال حاضر، در کشورهای توسعه‌یافته صنعت ورزش صنعتی مهم و عاملی اثرگذار در رشد اقتصادی این کشورهاست (Keshavarz et al. 2016). از این‌رو، سرمایه‌گذاری در آن موجب کاهش هزینه‌ها در بخش‌های بهداشت، درمان، و مراکز مبارزه با مفاسد اجتماعی و کاهش سطح ناهنجاری‌های فردی و اجتماعی می‌شود (پازاج ۱۳۹۲). اهمیت و لزوم توجه به ورزش و تلاش برای توسعه و گسترش آن در میان همه گروه‌های جامعه به‌دلیل آثار سودمندی است که از ورزش به‌دست می‌آید؛ چون ورزش سبب افزایش توانایی‌های جسمی و روحی، افزایش اعتمادبه‌نفس، تقویت حافظه، تقویت دستگاه دفاعی بدن، کاهش فشارهای عصبی و روانی، کاهش احتمال ابتلا به بسیاری از بیماری‌ها و نظایر این‌ها، و نیز وسیله‌ای برای جمع‌گرایی و اجتماعی شدن است. آثار فردی ورزش بر جنبه‌های گوناگون درونی فرد اثر می‌گذارد و سبب تعالی آن‌ها می‌شود. طبیعتاً هر جامعه توسعه‌یافته‌ای که برنامه‌های گسترده‌تری برای ورزش همگانی اجرا کند و افراد بیش‌تری را به فعالیت‌های بدنی و ورزشی سوق دهد و موقعیتی را فراهم کند که همه گروه‌های جامعه بتوانند در این فعالیت‌ها شرکت کنند، جامعه‌ای سالم‌تر و شاداب‌تر خواهد داشت و در فرایند توسعه ورزش کارنامه موفق‌تر و درخشان‌تری خواهد داشت. نکته درخور توجه در فرایند توسعه فعالیت‌های بدنی این است که در کشورهای در حال توسعه مانند ایران به‌دلیل تحریم‌ها و مشکلات وسیع اقتصادی توسعه فعالیت‌های بدنی به‌راحتی امکان‌پذیر نیست و در واقع خارج از توان دولت و وزارت ورزش و سازمان‌های وابسته به آن است (ریاحی سامانی ۱۳۹۲). پژوهش‌گران بر این باورند که ورزش و فعالیت‌های مرتبط با آن برای جمع‌آوری اعانه و امور خیریه داوطلبانه بسیار جذاب است، زیرا فرصتی را برای شرکت در دو امر مهم (ورزش و امور

خیریه) به صورت هم‌زمان فراهم می‌آورد (Westerbeek and Shilbury 2012). سارجنت (Sargeant 2018) معتقد است قرارداد دادن ورزش به‌مثابه هدفی خیرخواهانه موضع دولت را مبنی بر اهمیت ورزش تقویت می‌کند و فرصتی برای پرکردن شکاف بودجه با پشتیبانی خصوصی فراهم می‌آورد. ورزش نقش به‌سزایی در سالم‌سازی جامعه ایفا می‌کند؛ در نتیجه برای تحقق‌بخشیدن به فرایند توسعه ورزش و حمایت از دولت و مردم در این کار می‌توان از حضور خیرین بهره برد تا با توجه به ظرفیت موجود در جامعه اقدام شود. بر همین اساس باید بستر و فضای لازم برای ورود خیرین ورزشی بیش‌ازپیش محقق شود و سیاست دستگاه ورزش کشور حمایت از این افراد باشد. صرف وقت و پول به‌طور اختیاری برای کمک به دیگران از نظر جامعه‌شناسان نشانه انسجام در جامعه است. تقریباً همه کشورهای فرهنگ‌ها و ادیان برای کمک به دیگران رسوم ویژه خود را دارند. این رسوم پیچیده‌اند و تاریخ و سنت و مذهب هر کشور آن‌ها را شکل می‌دهند. مقدار این کمک‌ها در هر کشور نشان‌دهنده قدرت جامعه مدنی است که تا چه‌اندازه افراد آن جامعه تمایل و توان دارند به حل مشکل نیازمندان حوزه خود یا جاهای دیگر کمک کنند (Inoue et al. 2018). احسان و نیکوکاری بخش مهمی از فرهنگ دینی و ملی مردم ایران به‌شمار می‌آید و گستردگی «وقف» در ایران نشان‌دهنده اهتمام تاریخی مردم این مرزوبوم به امور خیریه و نیکوکاری است. در اسلام یکی از راه‌های تحقق‌بخشیدن به اهداف خیرخواهانه وقف است. نهادی که گسترش آن از یک‌سو سبب تعدیل و توزیع ثروت و از سوی دیگر موجب ازبین‌رفتن نیازهای فرهنگی و اجتماعی موجود در جامعه می‌شود. می‌توان ادعا کرد سنت حسنه وقف پشتوانه اقتصادی اهداف بلند انسانی است که در طول تاریخ با توجه به سطح زندگی مردم برای رشد فرهنگ و دانش بشری تأثیر بسیاری داشته است؛ زیرا وقف سابقه دیرینه‌ای در تاریخ تمدن بشر دارد و فقط مخصوص اسلام و فقه و حقوق کشورهای اسلامی و ایران نیست و نهادهای مشابه آن در همه ادیان و حقوق دیگر کشورها مشاهده می‌شود (Mirhashemi and Sarhangian 2015). ترویج فرهنگ وقف و گسترش موقوفات، که به مشارکت وسیع اجتماعی افراد نیازمند است، بر بستر «آگاهی» شکل می‌گیرد. بنابراین گسترش فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی در عرصه وقف از ضروری‌ترین اموری است که باید مدنظر متولیان امر قرار گیرد. افزایش آگاهی مردم از اهمیت وقف و تأثیر آن در رفع نیازهای اجتماعی و همچنین پاداش‌های معنوی مترتب‌بر این اقدام پسندیده در جلب مشارکت آنان در این عرصه تأثیر به‌سزایی دارد. نکته مهمی که در این زمینه حائز اهمیت است این است که اقدامات فرهنگی به زمان و استمرار نیاز دارند. بنابراین هر

حرکتی در این راستا باید با دقت، برنامه‌ریزی، و استمرار همراه باشد تا به نتیجه مطلوب و مدنظر منتهی شود. این پژوهش بر آن است به راه‌های جذب خیرین بپردازد تا با ارائه راه‌کارها و پی‌آمدهای آن گامی در آگاه‌سازی خیرین و تأثیر کمک‌های آن‌ها در توسعه ورزش بردارد. توسعه رشته‌های ورزشی مستلزم صرف نیرو و بودجه‌ای فراوان است که از جمله می‌توان به هزینه‌های مربوط به آماده‌سازی فضاهای مناسب و استاندارد، تهیه وسایل گران‌قیمت برخی رشته‌ها، استخدام و تربیت مربی، برگزاری دوره‌های آموزشی، و سرانجام راه‌اندازی تشکیلات سازمانی مستقل برای هر رشته اشاره کرد (Khadem 2019). از طرفی باتوجه به وضعیت نابه‌سامان اقتصاد کشور، تأمین منابع مالی در بخش ورزش فقط با اتکا به بودجه و قراردادهای حمایت مالی میسر نمی‌شود (تسلیمی ۱۳۹۵). از نیازهایی که در اثر پیشرفت‌ها و دگرگونی‌های اجتماعی ایجاد شده است و لزوم اقدام درباره آن به‌خوبی احساس می‌شود ایجاد و احداث سالن‌های ورزشی و کمک به برگزاری مسابقات و مساعدت در امر سالم‌سازی معتادان از طریق ترویج فرهنگ ورزش عمومی است (حسن‌شاهی و دیگران ۱۳۹۶). توسعه آگاهی پیش‌شرط توسعه فرهنگ امور خیریه است و مقدمه هدایت افکار و اندیشه انسان‌ها و جلب مشارکت آنان در هر زمینه‌ای افزایش آگاهی و توجه آن‌هاست. بنابراین، گسترش فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی در عرصه خیرین ورزش‌یار از ضروری‌ترین اموری است که باید مدنظر متولیان امر قرار گیرد. ساخت و تکمیل فضاهای ورزشی به‌دست خیرین ورزش‌یار یا حمایت آنان درحالی در دست‌ورکار متولیان ورزش کشور قرار گرفته است که به‌نظر می‌رسد حتی میان خود اهالی ورزش نیز این مهم به فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی نیاز دارد. در سال‌های اخیر جمع‌آوری کمک‌های مالی به‌دلیل حمایت‌نکردن دولت‌های ایالتی و فدرال، رکود اقتصادی اخیر و رقابت شدید بین تعداد فزاینده‌ای از خیرین معضلی بزرگ برای سازمان‌های غیرانتفاعی (NGOs) بوده است. برای غلبه بر این محیط چالش‌برانگیز سازمان‌های غیرانتفاعی تلاش کرده‌اند با تهیه برنامه‌های گسترده و متنوع جمع‌آوری کمک‌های مالی به اهداکنندگان و مشارکت‌کنندگان مالی دست پیدا کنند (Won et al. 2013). استفاده از فرهنگ وقف و جذب خیرین یکی از ارزش‌مندترین شیوه‌ها در تأمین منابع مالی مراکز و خدمات عمومی است. هم‌چنین، وقف یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین روش‌های نشر ارزش‌های دینی، فرهنگی، و ملی در جامعه ورزش است. امروزه تلاش‌های زیادی انجام می‌شود تا ورزش و روی‌دادهای ورزشی نیز در حوزه دید خیران و واقفان قرار گیرند؛ حتی اگر از محمل ورزش برای برآوردن نیازهای دیگر جامعه بهره برده شود (Bunds et al. 2016). یاماگوچی و فیلو (Yamaagochi and Filo 2013) ادعا

کردند که تأثیرات اجتماعی ناشی از روی داده‌های ورزشی که با حمایت خیران و امور خیریه پدید آمده‌اند توسعه سرمایه اجتماعی، افزایش هویت، غرور جمعی، و در نهایت ارتقای ورزش، سلامت و رفاه را به‌ارمغان می‌آورد. این در صورتی است که گاهی ورزش‌کاران و افراد حاضر در فعالیت‌های ورزشی که با حمایت خیران مطرح شده‌اند هیچ‌گونه توجهی به نیت بانیان و واقفان آن ندارند و تمرکز اصلی آن‌ها فقط بر کیفیت فعالیت ورزشی خود است. باتوجه به رشد جمعیت، وجود جنگ نرم در حوزه جوانان و گسترش بیماری‌های روحی و جسمی ناشی از تغییر سبک زندگی، استفاده بهینه از منابع وقفی موجود و همچنین ایجاد موقوفات جدید در حوزه ورزش از اهمیت به‌سزایی برخوردار است و این مهم امکان‌پذیر نیست مگر این‌که وقف به‌خصوص وقف ورزشی را شناخت و به دیگران نیز معرفی کرد. باوجود این، کمبود تحقیقات تجربی در انگیزه‌های شرکت در برنامه‌های خیریه ورزشی در زمینه بازاریابی ورزشی وجود دارد. در داخل کشور تاکنون پژوهش‌های فراوانی درباره مدیریت و گسترش خیریه انجام شده است. به‌طور مثال پژوهش قربانی و همکاران (۲۰۱۳) در شناخت مؤسسات خیریه فعال در بخش سلامت استان کرمان، نحوه مدیریت و تعامل آن‌ها با سایر اجزای نظام سلامت، شناخت مشکلات و چالش‌های پیش‌روی این مؤسسات بود. سجادی (۱۳۹۳) در آثار اجتماعی وقف اسلامی در ایران و فقه و اصول مطالعه کرد. سلامی و سلامی (۲۰۱۵) در بررسی چالش‌های تجاری‌سازی فناوری، خنجانخانی و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی مقایسه‌ای حوزه اقدامات خیرین سلامت استان یزد طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ پرداختند که نتایج نشان داد تعداد پروژه‌های خیریه عمرانی واحدهای درمانی - عملیاتی مربوط به بیمارستان در سال ۱۳۹۲، ده پروژه و در سال ۱۳۹۴، هفده پروژه گزارش شد. در سال ۱۳۹۳ پروژه‌ای در این حوزه انجام نشد. تعداد پروژه‌های خیریه عمرانی واحدهای درمانی - عملیاتی مربوط به مراکز بهداشتی درمانی، اورژانس و خانه بهداشت روستایی در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳، چهارده پروژه بود که در سال ۱۳۹۴ به شش پروژه تقلیل یافت. تعداد لوازم و تجهیزات پزشکی اهدایی در سال ۱۳۹۲، ۲۸ قلم بود که در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ۳۵ قلم افزایش یافت. در نهایت، تعداد لوازم و تجهیزات غیرپزشکی اهدایی، ۱۲۲ قلم در سال ۱۳۹۲، ۲۸۳ قلم در سال ۱۳۹۳ و ۳۴ قلم در سال ۱۳۹۴ گزارش شد. مسعودی‌پور و باقری (۲۰۱۸) در اولویت‌بندی مسائل اساسی در نظام حکمرانی بخش دولتی و غیردولتی ایران در حوزه خیریه‌ها، طاهری و حیدری (۲۰۱۸) در تأملی در نقش و جایگاه وقف و نیکوکاری در علم و فناوری بیان کردند سوق‌دادن امور خیر به‌سمت توسعه علم و فناوری، به‌خصوص در حوزه رشد شرکت‌های

دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها به ارزش افزوده چندین‌برابری برای کل جامعه منجر می‌شود. حسینی مقدم (۱۳۹۶) در بررسی روندهای جهانی، چشم‌اندازها، راه‌بردها، و آموزه‌های ملی وقف علمی به توصیف وقف در حوزه‌های مختلف پرداخته‌اند. پاکدامن و همکاران (۲۰۱۹) بر این باورند که عوامل مؤثر بر مشارکت خیرین در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور عبارت‌اند از: برگزاری جلسات در بازه زمانی آغازین سال تحصیلی دانشگاه‌ها، برگزاری جلسات بازه‌های زمانی خاص و استفاده از منابع مالی خیرین در حوزه پژوهش، مصدق‌راد و همکاران (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با نام «مشارکت خیرین در تأمین مالی نظام سلامت ایران» به این نتیجه رسیدند که خیرین نقش به‌سزایی در تأمین مالی، توسعه منابع، ارائه خدمات سلامت، و حمایت مالی بیماران در نظام سلامت ایران برعهده دارند. بنابراین، سیاست‌گذاران و مدیران نظام سلامت با برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت، و نظارت صحیح باید مشارکت خیرین را هدفمند کنند و از موازی‌کاری‌ها و ائتلاف منابع اجتناب کنند.

در تحقیقات خارجی، بین تعریف وقف و رویکردهای آن تفاوت‌های محرز و مشخصی دیده می‌شود. تیبو و همکاران (Thibaut et al. 2020) برای حمایت از ورزش‌کاران یا تبدیل شدن آن‌ها به ورزش‌کاری منظم از پروتکل نقشه‌برداری مداخله‌ای یا بسته مداخلات مبتنی بر شواهد استفاده کرده‌اند. اندرسون و همکاران (Anderson et al. 2019) اظهار داشتند چون فعالیت بدنی و ورزش حقیقی اساسی برای همه است، برای ایجاد این فرصت برای همه باید بحران مالی و اقتصادی را در نظر گرفت و برای حل آن تلاش کرد. آنان معتقدند توجه به ورزش، که ظرفیت ارائه مزایای اجتماعی به جوانان و کاهش مشکلات اجتماعی را دارد، ضروری است، بنابراین مدیریت هزینه‌های مالی آن تحولات مثبتی را برای جوانان در جوامع مختلف فراهم می‌آورد. سارجنت (۲۰۱۸) بیان می‌دارد که گنجاندن ورزش به‌مثابه هدفی خیرخواهانه موضع دولت را مبنی بر اهمیت ورزش تقویت می‌کند و فرصتی برای پرکردن شکاف بودجه با پشتیبانی سرمایه‌گذاری خصوصی فراهم می‌کند. چو و همکاران (Chiu et al. 2016) نشان دادند که سازمان‌های خیریه که با انواع انگیزه‌ها در این مسیر قدم گذاشته‌اند، به نسبت کم‌تری انگیزه‌های بشردوستانه و تعاملات اجتماعی داشته‌اند؛ درحالی‌که باندز و همکاران (Bunds et al. 2016) مشارکت مردم و توجه آن‌ها به حمایت از فعالیت‌های ورزشی، انگیزه‌های بشردوستانه، مذهبی، و درونی را تأیید کرده‌اند. پژوهش‌گرانی نیز به ارتباطات اجتماعی اشاره کرده‌اند؛ فیلو و همکاران (Filo et al. 2013) شش ویژگی ساختاری و فرهنگی را در مشارکت‌کنندگان روی داده‌های خیریه ورزشی بررسی کردند که روابط اجتماعی، انسجام جامعه، مراسم آیینی، وسعت

گروه، هم‌دردی با دیگران، و اعتقادات مشترک را در بر می‌گرفت و بیان کردند در صورتی که این موارد و اهداف به‌درستی رعایت نشوند، خیریه از هدف تغییرات جامعه محروم می‌شود. اسمیت (Smith 2016) در تحقیقی با نام «وقف برای پیشرفت اجتماعی» به بررسی مسائل و قواعد مشارکت و وقف پرداخته است و بیان می‌کند مجمع کتاب‌خانه‌ای آمریکا نمی‌تواند مسئولیت‌ها و وظایف کنونی خود را بدون ساختار تقویت‌شده مالی حفظ کند. نیاز به کتاب‌خانه‌ها برای مجمع کتاب‌خانه ملی مؤثر و قوی همیشه در حال افزایش است؛ بنابراین باید براساس نیازها و محدودیت‌های واقعی از منابع مالی موقوفه استفاده کنیم. جی‌کو و همکاران (Jiko et al. 2014) در پژوهشی با عنوان «راه‌های برانگیختن خیرین در برنامه‌های ورزشی: مدلی جدید از رفتار اهداکننده» معتقدند که در محیط ورزشی بسیار رقابتی دانشگاهی، کمک‌های مالی از فارغ‌التحصیلان و حامیان مهم‌ترین بخش بسیاری از بودجه‌های ورزشی را تشکیل می‌دهد. وان و همکاران (Won et al. 2013) معتقدند خیریه و مشارکت خیرین را می‌شود در حوزه‌های گوناگونی از جمله توسعه فضاهای ورزشی تفسیر کرد. گالگر و گیلومور (Lin et al. 2013) در تحقیقشان چهارچوبی مفهومی برای بررسی روند برنامه‌ریزی جمع‌آوری کمک‌های مالی سنتی در زمینه منحصربه‌فرد باشگاه‌های ورزشی کوچک (SSC) تهیه کردند. شاپیرو و جیانولاکیس (Shapiro and Giannoulakis 2011) در تحقیقی با عنوان «حمایت از ورزش به‌منابۀ حمایت از ورزش برای بازاریابی بین‌المللی و ابزار ارتباطی» که در فنلاند انجام پذیرفت، حمایت از ورزش را از دو نظر بررسی کردند: ۱. حمایت به‌صورت ابزاری تبلیغاتی مقرون‌به‌صرفه است؛ ۲. حمایت از ورزش این ظرفیت را دارد که به‌صورت ابزاری تبلیغاتی مهم و زبان ارتباطی بین‌المللی عمل کند.

بکرز در پژوهشی مشابه با بررسی تفاوت‌های جنسیتی در فعالیت‌های خیرخواهانه ورزش‌کاران نشان داد که زنان بیش‌تر از مردان به سازمان‌های خیریه و فقرا کمک می‌کنند. برای اثبات این موضوع محققان آمریکایی مطالعاتی انجام دادند و متوجه شدند زنان با هر سطح درآمدی بسیار بیش‌تر از مردان کمک می‌کنند که این میزان در برخی اوقات به دو برابر هم می‌رسد. محققان دانشگاه ایندیانا آمریکا الگوی کمک‌کردن را در بیش از هشت‌هزار خانواده در این کشور بررسی کردند. این خانواده‌ها طوری انتخاب شدند که بتوان میزان کمک‌کردن مردان و زنان را به‌طور مجزا در نظر گرفت و به همین دلیل مردان و زنان مجرد بیش‌تر مدنظر محققان بودند (Bekkers 2010). به‌طور کلی زنان دل‌سوزتر و نوع‌دوست‌تر از مردان هستند و به همین دلیل فشارهای اقتصادی را که ممکن است بر خانواده‌های فقیر وارد شود بهتر درک می‌کنند. افزایش سطح تحصیلات و درآمد زنان نیز

طی سال‌های گذشته از مهم‌ترین عوامل استقبال آن‌ها از فعالیت‌های خیرخواهانه است (Bekkers and Wiepking 2011).

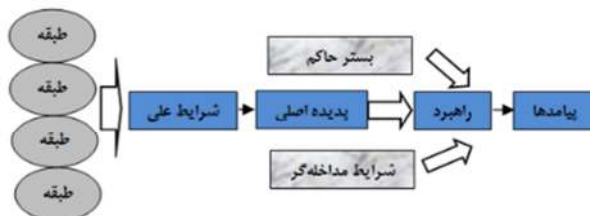
شاپیر و همکاران (Shabbir et al. 2009) پژوهشی را با عنوان «توسعه مقیاسی چندبعدی برای اندازه‌گیری موانع کمک‌های مالی فارغ‌التحصیلان ورزش‌کار» انجام دادند که برای تحلیل داده‌ها از تحلیل عامل تأییدی و آزمون مجذور کا استفاده کردند. آن‌ها در این پژوهش شش انگیزه برای خیرین شناسایی کردند که عبارت‌اند از: دلایل بشردوستانه، دلایل اجتماعی، موفقیت برنامه‌های ورزش، کنجکاوی (مربوط به علاقه ذاتی فرد در روی داد یا موضوعی) و قدرت (فرصت برای اعمال نفوذ و کنترل دیگران). آن‌ها موانع کمک‌های مالی فارغ‌التحصیلان ورزش‌کار را اهمیت‌ندادن، قطع ارتباط، نداشتن دانش مسائل مربوط به ارتباطات، و مسائل مربوط به تجربه و نارضایتی بیان کردند.

ویلسون و همکاران (Wilson et al. 2008) بیان می‌دارند که شهروندان با اعتقادات مذهبی قوی در مقایسه با دیگران مشارکت بیشتری در فعالیت‌های خیریه و کمک به قشرهای آسیب‌پذیر و نیازمند داشته‌اند. مادن (Madden 2006) به شناسایی عوامل منتخب مربوط به کمک‌های برنامه سالانه برای جمع‌آوری کمک‌های مالی در انجمن ملی ورزش دانشگاهی پرداختند. سارجنت (۲۰۰۱) به سه عامل برای نگهداری خیرین در مشارکت با سازمان‌ها اشاره می‌کند که عبارت‌اند از: تفاهم، کیفیت بازخورد، و اثربخشی.

حمایت‌های مالی در گذشته به صورت امروزی نبودند و بیش‌تر به صورت کمک‌های خیریه و صرفاً کمک مالی بود که به شخص یا تیم ورزشی می‌شد بدون آن‌که هدف مشخص یا توقعاتی درازای آن داشته باشند (Jiffer and Roos 1999). بعد از دهه ۱۹۸۰ حمایت مالی به طور تخصصی‌تری دنبال شد که امروزه موضوعی کاملاً حرفه‌ای و تخصصی قلمداد می‌شود. اما تا به امروز تحقیقات محدودی در حوزه خیریه در ورزش صورت گرفته است. عظیمی و محمدی (۱۳۹۴) در بررسی بازاریابی ورزشی خیرخواهانه در هیئت ژیمناستیک استان کردستان نشان دادند که با توجه به سناریوی برنده - برنده در بازاریابی خیرخواهانه در ژیمناستیک استان، تاکنون مواردی مانند جذب منابع مالی، کمک‌خرید تجهیزات ژیمناستیک، اهدای زمین، کمک احداث خانه ژیمناستیک، و کمک هیئت ژیمناستیک به انجمن خیریه حمایت از بیماران سرطانی صورت گرفته است. نتایج بررسی‌های انجام‌شده از تحقیقات حاکی از آن است که نقش مهم واقفان در کمک به توسعه بخش‌های مختلف کشور آشکار است و واقفان در این زمینه جایگاه ویژه‌ای را پیدا کرده‌اند و بهره‌برداری از کمک‌های واقفان و خیران به راهی برای توسعه حوزه‌های مختلفی تبدیل

شده است که دولت به تنهایی نمی تواند هزینه های آن ها را تأمین کند. در تحقیقی تخصصی مربوط به مدیریت وقف در ورزش کشور، حیدری فرد و شریفیان (۲۰۱۷) موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی مدارس را بررسی کردند و نشان دادند که همه عوامل مورد بررسی در این پژوهش مانع از مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی بوده اند و میزان ممانعت آن ها به ترتیب اولویت عبارت است از: مانع قانونی - اجرایی، اعتقادی، فرهنگی - اجتماعی، و مانع مربوط به خود ورزش. افروزه و همکاران (۲۰۱۸) در بررسی عوامل مؤثر بر جذب خیران و واقفان در ورزش گزارش کردند که مؤلفه اخلاق گرایی با سه مقوله احترام، مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی، مؤلفه فرهنگ سازی با دو مقوله تعریف سازی و شرعی نگری، مؤلفه حقوقی با سه مقوله اقلیت سازی، شفافیت و تسریع، و مؤلفه آموزش با سه مقوله عمومی، تخصصی و سازمانی بیش ترین تأثیر را در جذب خیران و واقفان داشته اند. با توجه به مطالب ارائه شده در پیشینه تحقیقات مشخص شد که راه کارهایی که وجود دارد که فرهنگ سازی و اجرای آن ها بیش تر توسط مسئولان امکان پذیر است. پس بهتر آن است که مسئولان همت گمارند و با اجرای این راه کارها برای توسعه بخش های مختلف ورزش تلاش کنند. امید است این تحقیق بتواند زمینه ساز کمک به مواردی هم چون شناسایی، هدایت و جذب خیرین ورزش یار، بررسی و شناخت انواع گوناگون امور خیریه در ورزش، بررسی و شناسایی چالش های حوزه خیریه و آثار منفی آن و به حداقل رساندن آن ها، شناسایی تأثیر فعالیت ها و روی دادهای ورزشی بر صلح و آشتی ملت ها و دولت ها، برنامه ریزی به منظور تبلیغات و فرهنگ سازی برای جذب خیرین و کمک های مردمی، احداث، تکمیل، ترمیم، تجهیز و هم یاری مراکز ورزشی، ارتباط و تعامل با خیریه ها، نهادهای عمومی و سازمان های بین المللی در زمینه ورزش، و در نهایت افزایش تأثیر خیریه بر توسعه و گسترش ورزش بشود. هم چنین در آینده وزارت آموزش و پرورش، ورزش های دانشگاهی، فدراسیون های ورزشی، وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک بتوانند در برگزاری المپیادها و روی دادهای بزرگ ورزشی با استفاده از جوامع خیرین ورزشی و غیرورزشی به رشد و توسعه ورزش کمک کنند و خدمات خود را ارتقا بخشند. بنابراین هدف اصلی این پژوهش طراحی مدلی جامع برای جذب خیرین در ورزش ایران براساس مدل کیفی داده بنیاد است. هم چنین این پژوهش می خواهد به این پرسش ها پاسخ دهد که عوامل مؤثر بر (عوامل علی، زمینه ای، مداخله گر، راه بردها و پی آمدهای حاصل از این پژوهش) طراحی مدل برای جذب خیرین در ورزش ایران کدام اند؟ در نهایت مدل مفهومی این پژوهش، که برگرفته از نظریه داده بنیاد است، این طور طراحی شده است:

شکل ۱. مدل پارادایمی کدگذاری محوری (منبع: بازرگان، ۱۳۸۷: ۱۰۲)

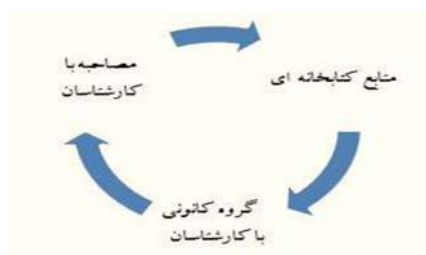
۲. روش تحقیق

روش اجرای این پژوهش کیفی و راهبرد تحقیق در این مطالعه تحلیل داده‌بنیاد روش استراوس و کوربین است. جامعه آماری این پژوهش در مرحله کیفی صاحب‌نظران و کارشناسانی‌اند که به‌نوعی به‌طور مستقیم با سختی‌ها و رهیافت‌های جذب خیریه در ورزش ایران، انجمن خیرین سلامت، انجمن خیرین مدرسه‌ساز، انجمن خیرین حمایت از بیماری‌های خاص، وزارت ورزش، فدراسیون‌ها، و کمیته ملی المپیک سروکار دارند. روش نمونه‌گیری به‌صورت نمونه‌گیری غیراحتمالی (non probability)، با انتخاب هدفمند و با حداکثر تنوع یا ناهم‌گونی استفاده شد. اندازه نمونه در این پژوهش بر مبنای شاخص اشباع نظری برابر با هجده نفر بود. هنگامی که اشباع نظری رخ می‌دهد، محقق نمی‌تواند اطلاعات بیشتری را به موارد قبلی اضافه کند و همچنین شاهد الگوهای تکراری داده‌ها خواهد بود. در این وضعیت نمونه‌گیری خاتمه می‌یابد، چراکه نمونه‌های بیش‌تر به بسط تحقیق و تبیین بیش‌تر آن کمکی نمی‌کنند. هم‌چنین در این تحقیق جمع‌آوری اطلاعات به‌شکل کتاب‌خانه‌ای و میدانی انجام گرفت. برای گردآوری اطلاعات ابتدا ادبیات و پیشینه تحقیق با استفاده از کتب، مجلات، پایان‌نامه‌های مربوط، آیین‌نامه، اسناد مرتبط، و سایت‌های اینترنتی بررسی شد. پس از تهیه راهنمای مصاحبه به نمونه آماری مراجعه شد و داده‌های موردنیاز با استفاده از مصاحبه‌های باز جمع‌آوری شد.

نخستین گام در ساخت نظریه زمینه‌ای کدبندی باز است. کدبندی باز از نظر واحد تحلیل به‌صورت سطر به سطر، عبارت به عبارت، یا پاراگراف به پاراگراف یا به‌صورت صفحه جداگانه انجام می‌شود. چنانچه واحد کدبندی سطر باشد، به هر یک از سطرها یا جمله‌ها مفهوم یا کدی الصاق می‌شود. این کدها یا مفاهیم باید بتواند حداکثر فضای مفهومی و معنای آن را اشباع کنند. در این مرحله همه اطلاعات کدبندی می‌شود (Creswell 2005). در کدبندی اولیه، محقق براساس واحد کدبندی به هر واحد مدنظرش یک کد (مفهوم، نام،

برچسب) الصاق می‌کند. مفاهیم یا کدهای به‌دست‌آمده در این مرحله سنگ‌بنای مقوله‌های عمده بعدی و نیز اجزای اصلی نظریه زمینه‌ای در حال ظهور را شکل می‌دهد. حال که همه داده‌ها کدبندی شده و کدها یا مفاهیم اولیه متعددی ساخته شدند، مرحله دوم کدبندی باز آغاز می‌شود. محقق در این مرحله با متون خام کار ندارد، بلکه با مفاهیمی که تولید کرده است سروکار دارد. هدف این مرحله از کدبندی باز، که به کدبندی «متمرکز» نیز موسوم است، تولید و استخراج مقوله‌های عمده است (محمدپور ۱۳۹۲).

گفتنی است به‌علت «نو بودن» تحقیق و محدودیت احتمالی داده‌ها، از رویکرد مثلث‌سازی (triangulation) استفاده شد. مثلث‌سازی به فرایند استفاده از رویکردها و منابع گوناگون برای جمع‌آوری اطلاعات در تحقیق اطلاق می‌شود (Skinner et al. 2014). با توجه به استفاده از شیوه مثلث‌سازی (استفاده از منابع چندگانه) در این تحقیق از منابع متنوع به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد.

شکل ۱. فرایند استفاده از رویکردها و منابع گوناگون جهت جمع‌آوری اطلاعات

علاوه‌براین، در این پژوهش برای سنجش روایی از معیارهای اسکینر، ادواردز و کوربت (Skinner et al. 2014) استفاده شد که در جدول ۱ به آن اشاره شده است.

جدول ۱. روش‌های اطمینان از روایی

روش‌های اطمینان از روایی	نحوه اجرا در این پژوهش
درگیری طولانی مدت	افزایش حساسیت نظری، مشارکت عملی و ارتباط با مشارکت‌کنندگان برای ارزیابی برداشت‌های محقق
مشاهده پایدار	مشارکت عملی محقق و حضور در محیط مشارکت و اکتشاف جزئیات تجارب مشارکت‌کنندگان
بازرسی مجدد مسیر کسب اطلاعات	بازرسی ادواری اطلاعات و کدهای به‌دست‌آمده برای پیش‌گیری از سوگیری و اطمینان از صحت، توسط محقق و یک همکار (دانشجوی دکتری) آشنا به موضوع پژوهش
چک کردن با مشارکت‌کنندگان	بررسی اطلاعات به‌دست‌آمده به‌کمک گروه تحقیق و نظرسنجی از مصاحبه‌شوندگان درباره نتایج
مثلث‌سازی	استفاده از منابع متعدد برای جمع‌آوری داده‌ها
مقایسه مستمر	مقایسه داده‌های به‌دست‌آمده از منابع موردبررسی با سایر منابع به‌صورت مستمر در طول تحقیق

برای محاسبه پایایی با روش توافق درون موضوعی دو کدگذار از یک متخصص بازاریابی در حوزه ورزش نیز درخواست شد تا به عنوان همکار در کدگذاری تحقیق شرکت کند. این متخصص بازاریابی در مراحل پژوهش حضور داشت و از آگاهی مناسبی درباره این پژوهش برخوردار بود. آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم برای کدگذاری به همکار تحقیق انتقال داده شد. سپس محققان به همراه همکار دو نمونه از مصاحبه‌ها را کدگذاری کردند و درصد توافق درون موضوعی با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد:

$$\text{درصد توافق درون} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100\%$$

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، تعداد کل کدهای به ثبت رسیده معادل ۱۷۱ کد و تعداد کل توافقات بین کدها معادل ۶۰ است. هم‌چنین، پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش معادل ۸۸٪ است؛ لذا با توجه به این که میزان پایایی بیش تر از ۶۰٪ است قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها تأیید می‌شود و می‌توان گفت که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

جدول ۲. محاسبه پایایی

ردیف	شماره مصاحبه	تعداد کل کدها	کدهای مورد توافق	پایایی
۱	۶	۸۰	۳۶	۰/۹۰
۲	۱۲	۹۱	۳۸	۰/۸۳
	جمع	۱۷۱	۷۴	۰/۸۶

سرانجام برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در مرحله کیفی از تحلیل روایت استفاده شد. گفتنی است همه تحلیل‌های آماری با کمک نرم‌افزار maxqda نسخه ۱۲ انجام گرفت.

۳. یافته‌های تحقیق

در این بخش کدهای استخراج شده و مؤلفه‌های مربوط به هر یک از آن‌ها در نهایت به ارائه مدل جذب خیرین در ورزش ایران منجر خواهد شد. به گونه‌ای که پس از تجزیه و تحلیل صورت گرفته این امکان وجود دارد تا به سؤالات اصلی و فرعی مطرح شده پاسخ داده شود. در جدول ۳، نحوه کدبندی سطح اول (اولیه) و سطح دوم (متمرکز) با عنوان «درک معنای ارائه الگوی نوآوری استراتژیک در کسب و کارهای ورزشی» آمده است. به موجب نتایج این

طراحی مدل جامع جذب خیرین در ورزش با رویکرد ... (سارا امیری پریان و دیگران) ۴۱

جدول، با تحلیل متن مصاحبه‌ها و پس از مفهوم‌پردازی در مرحله کدبندی باز، ۱۷۱ مفهوم اولیه (کدهای باز)، ۳۷ کد محوری، و ۱۳ کد گزینشی شناسایی شد.

جدول ۳. مفاهیم و کدهای نهایی عوامل علی

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P2, P4, P8	اهمیت وجود باشگاه‌های ورزشی			
P4, P12	نیاز به امکان ورزشی استاندارد			
P3, P13	ضرورت دسترسی به امکان ورزشی	استانداردسازی	توسعه زیرساخت	عوامل علی
P3, P16	استفاده رایگان مردم از سالن‌های ورزشی	فضاهای ورزشی	سخت‌افزار و اجتماعی در ورزش	
P3, P8, P9	محدودیت فضا و سرانه ورزشی برای هر نفر نسبت به سایر کشورها			
P8, P9, P11	آمایش جغرافیایی (عدم توزیع جغرافیایی مناسب)			
P10, P1	تأثیرات خیریه در ورزش		عدالت توزیعی امکان ورزشی	
P2, P7, P9	توزیع جغرافیایی مناسب ورزش			
P13	توسعه اقتصادی و توسعه کیفی			
P5, P9	ورزش سطح اول پیش‌گیری		ارتقای سلامت جسم و روان	
P7, P9	درمان کم‌تر با رعایت اصول ورزش			
P1, P2	افزایش امید به زندگی			
P3, P9	استعدادیابی مناسب			
P8, P12	استفاده بهینه از خیریه برای جوانان			
P10, P14	کمک به ورزش‌کاران در بخش‌های مختلف			
P2	حمایت قبل از قهرمانی، حمایت بعد از قهرمانی			
P13, P14	فقر امکانات سخت‌افزاری ورزش‌کاران ملی و المپیک		بهره‌برداری صحیح از حمایت‌های خیرین	تعامل نظام‌مند و سازمان‌یافته
P3, P9, P13	ناآگاهی خیرین از وضعیت بازی‌کنان ملی مناطق محروم			
P7, P15	تهیه تجهیزات ورزشی به‌اندازه کافی			
P3, P4	فراهم کردن تجهیزات ورزشی در مدارس مناطق محروم			
P9, P13	وجود حلقه مفقوده بین خیرین و وزارت ورزش			
P1, P8, P14	فعالیت‌های مجمع خیرین ورزش‌یار		تعامل هدفمند با خیرین	
P3, P10, P14	بسترسازی و زمینه‌سازی حضور خیرین			

محدودیت منابع دولتی	کم‌بودن سرانه ورزشی	P1, P17
	عدم اعزام تیم‌ها به‌علت افزایش دلار	P2, P9, P12
	اثربخش بودن کمک منابع مختلف به ورزش	P15
مدیریت و برنامه ریزی	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	P5, P11
	ایجاد زیرساخت‌ها توسط مدیران	P, P9
	برنامه بلندمدت در دستورکار دستگاه‌های مسئول	P1, P2
	خصوصی‌سازی خیریه و ساختن شیوه‌نامه	P6, P8
	عدم شفافیت محصول ورزش	P4, P15
	اثرگذاری همایش خیریه در صورت داشتن قابلیت و ضمانت اجرایی	P7, P14
نظارت و سازمان‌دهی مستمر	سازمان‌دهی کمک‌های مردمی	P2
	به نتیجه رساندن فعالیت خیریه آن‌ها	P5, P12
	نظارت آنلاین مردم بر عملکرد ورزش کاران و جوامع مختلف ورزشی	P3, P5, P13
	لزوم اداره اماکن ورزشی توسط خیرین	P4, P16
حضور خیرین خصوصی‌سازی	اهمیت حضور خیرین در فدراسیون‌ها و هیئت‌ها	P3, P16
	قانون اجاره اماکن برای تأمین مالی	P2, P12
	عدم تخریب چهره ورزش توسط رسانه‌ها و ورزش کاران و دورشدن خیرین	P1, P10, P15

در جدول ۳ نتایج مربوط به عوامل علی مدل جذب خیرین در ورزش نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، از ۴ مقوله اصلی، ۹ مقوله فرعی و ۳۹ کد مستخرج تشکیل شده است.

جدول ۴. مفاهیم و کدهای نهایی عوامل زمینه‌ای

محرور اصلی	کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز	نشان‌گرها
عوامل زمینه‌ای	فقدان کارآمدی برنامه‌های اثربخش مدیران	هم‌افزایی و هم‌افزایی مجمع خیرین و دولت	نیت خیر	P1, P4
			وجود قوانین موجود درباره خیرین در وزارت ورزش	P10, P13
			وجود هماهنگی بخش قانون‌گذار و بخش اجرایی کشور	P7, P10
			ماده ۲۷، ۱۸، ۱۰ قانون درباره طرح‌های ناتمام عمرانی	P1, P16
			طرح خیرین ورزش‌یار در وزارت ورزش	P1, P9
			تقویت معافیت‌های موجود قانونی	P7, P16
			نقش اقدامات مجمع خیرین ورزش‌یار در وزارت ورزش	P4, P6, P12

		استفاده از الحاقیه تصویب شده خیرین در وزارت ورزش	P10, P24
		تشکیل هیئت امنای درباره مکان ورزشی ساخته شده و هزینه‌ها و نحوه اداره و نگهداری آن	P2, P9
		گوناگونی نیازها و ضرورت‌های ورزشی بنا بر موقعیت جمعیتی و جغرافیایی	P2, P14
		توجه به موضوعیت خیریه در یک منطقه خاص	P2, P14, P15
	فقدان آموزش و آگاهی	آگاهی مردم و مدیران از ظرفیت خیرین	P7, P15
		آگاهی مردم از وضعیت فضاهای ورزشی	P4, P9, P14
		ایجاد بستر فرهنگی در جامعه	P6, P8, P13
		نیت خیر در خیریه ورزشی	P9
		علاقه مدیران بر پروژه‌های کوتاه مدت	P14, P15
	وجود توجه مدیران به فعالیت‌های اثربخش	انجام دادن کارهای کوتاه مدت و پیوستگی	P3, P7, P13
		جابجایی مدیران	P7, P14
		طولانی مدت بودن خروجی‌ها و نتایج در خیریه	P4, P16
		زودبازده نبودن بسترسازی ورزش زنان	P1, P14
		خیریه در جهت سرمایه‌گذاری بر ورزش بانوان	P1, P4
	شفافیت چهارچوب فعالیت‌ها	حضور خیرین به عنوان حامی مالی	P10, P13
		حمایت ورزش کاران خیر با اهدای جوایز قهرمانی شان	P10
		افزایش سرعت ساخت و ساز	P1, P14
		عدم اتلاف وقت با حضور خیرین در ورزش	P1, P16
	بسترسازی وجود انگیزه خیرین برای حضور در ورزش	شفافیت مالی بعضی از ورزش کاران و ایجاد ذهنیت مثبت برای خیرین	P6, P14
		فراهم ساختن رضایت قهرمانان ورزشی از عملکرد مسئولان ورزشی	P0, P10
		سابقه چندین ساله خیرین مدرسه ساز و نوپا بودن خیریه ورزشی	P, 7P13
	طرح تکریم خیرین	انتظارات خیرین از مسئولان	P4, P6
		هم‌دلی و همراهی با خیرین	P1, P11
		خصوصی سازی خیریه جهت جلوگیری از مهاجرت قهرمانان	P2, P11
	نیازسنجی دقیق از خلأهای موجود	وجود تقاضا از سمت مدیران برای جذب خیرین	P2, P6, P1
	در اولویت برنامه‌های خیریه در وزارت ورزش	نظارت و مدیریت بخش خیریه در استان‌ها	P7, P14
		استفاده از ظرفیت خیرین در ورزش	P2, P12
		مستندسازی امور خیرین وزارت ورزش	P3, P13
		پررنگ بودن فعالیت‌های مجمع خیرین ورزش بار	P2, P3, P1
		ضرورت ارتباط خیرین	P8, P9

جدول ۴ نتایج مربوط به عوامل زمینه‌ای مدل جذب خیرین در ورزش را نشان داده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، از ۳ مقوله اصلی، ۷ مقوله فرعی، و ۳۷ کد مستخرج تشکیل شده است.

جدول ۵. مفاهیم و کدهای نهایی عوامل مداخله‌گر

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P8, P12	تخفیف مالیاتی			
P4, P12, P16	اعتبارات دولتی و عمرانی ادارات دولتی			
P2, P8, P16	تسهیلات دولتی و بانکی و معافیت‌های قانونی	فقدان ارتباط با سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کلان		
P4, P7, P16	مشکلات اداری و وجود قوانین دست‌وپاگیر			
P7, P16	تسهیل مجاری قانونی در مجلس		ضعف در انعکاس فعالیت‌های خیرین	عوامل مداخله‌گر
P2, P15	ثبت قوانین و اجرایی کردن آن			
P1, P6, P13	تأثیر تبلیغ و رسانه بر افکار مردم و فرهنگ‌سازی			
P11, P14	تأکید بر انعکاس جلوه‌های مثبت ورزش توسط رسانه	فقدان هم‌افزایی بین مجمع خیرین با اصحاب رسانه		
P10, P16	عدم رسانه‌ای شدن مشکلات ورزشی			
P12	عدم اطلاع‌رسانی رسانه‌های جمعی درباره نقش خیریه در ورزش			
P9, P13	پررنگ جلوه‌دادن اخبار منفی ورزشی توسط رسانه‌ها			
P2, P7, P13	آگاه‌سازی خیرین از وضعیت فعلی ورزش			
P2, P7, P11	پرداختن رسانه‌ها به رشته‌های پرترفدار و چالش‌برانگیز که باعث دوری خیرین از این حوزه می‌شود			
P1, P7, P10	تقدیر و تجلیل از خیرین توسط مقامات ارشد دولتی	فقدان فرهنگ‌سازی در فعالیت‌های خیرین		
P2, P4, P14	همکاری نکردن مستمر مسئولان و رسانه در نزدیک کردن دین و فرهنگ خیریه ورزشی و جلب اعتماد خیرین			
P1, P8	ایجاد ارکان‌بندی در مجمع خیرین (حضور نمایندگان سه قوه و وزارت ورزش)	کنترل و نظارت ناکافی		
P2, P11	آموزش شئون ورزشی به ورزشکاران در همه سطوح			
P9, P13	عدم سازمان‌دهی دولت در ایجاد هماهنگی بین بخش تولید و اشتغال و بخش علمی و پژوهشی کشور			
P1, P16	اصل ۴۴ و موانع خصوصی‌سازی کردن			عدول از وظایف توسط مدیران ورزش
P6, P14	ممنوعیت کمک به ورزش حرفه‌ای طبق ماده ۹۵ و ۹۶ مجلس شورای اسلامی	محدودیت بودجه		
P10, P16	ناتوانی در تأمین هزینه‌های مختلف در ورزش توسط حکومت‌ها			
P12, P14	منابع محدود دولتی			
P9, P13	محدودیت بودجه			
P2, P5, P9	تحریم و اوضاع دشوار اقتصادی			

طراحی مدل جامع جذب خیرین در ورزش با رویکرد ... (سارا امیری پریان و دیگران) ۴۵

در جدول ۵ نتایج مربوط به عوامل مداخله‌گر مدل جذب خیرین در ورزش نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، از ۳ مقوله اصلی، ۷ مقوله فرعی، و ۳۷ کد مستخرج تشکیل شده است.

جدول ۶. مفاهیم و کدهای نهایی راه‌بردها

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P10, P14	تجلیل و تقدیر از خیرین در همایش‌ها (منجر به افزایش حضور خیرین ورزش‌یار)			
P1, P9, P16	استفاده از حضور روحانیان برای ترویج خیریه ورزشی			
P7, P12	فرهنگ‌سازی و ترغیب خیرین ورزش‌یار			
P16	استفاده از استادان دانشگاه و مدیران فدراسیون‌ها برای ترویج			
P4, P14	فرهنگ‌سازی و ترغیب خیرین ورزش‌یار	فرهنگ‌سازی		
P1, P12, P15	جلب توجه خیرین از طریق نمایش ماهیت هیجانی و نشاط‌بخش ورزش			
P4, P9, P13	تأکید بر خیربودن خیریه ورزشی و بهبود طرز فکر مردم		ترویج فعالیت‌های خیرخواهانه در ورزش	راه‌برد
P7, P16	ترویج خیریه از طریق پیش‌کسوتان (در رشته ورزشی خودشان، شهر محل زندگی خودشان یا به‌صورت کشوری و ملی) و حمایت از آن‌ها			
P5, P13	آشناکردن خیرین به ابعاد و زمینه‌های مختلف خیریه ورزش			
P7, P14, P15	افزایش انواع تبلیغات و اطلاع‌رسانی رسانه‌ای			
P3, P7	رسانه‌ای کردن خدمات‌رسانی به ورزش‌کاران با موقعیت خاص	اطلاع‌رسانی		
P3, P12	گسترش رسانه‌ای ورزش از طریق رسانه‌ها، وزارت ورزش و مراجع تقلید			
P2, P4, P12	رسانه‌ای کردن خدمات‌رسانی به ورزش‌کاران با موقعیت خاص			
P7, P9, P11, P14	بررسی علل گرایش خیرین در وزارت بهداشت و وزارت آموزش و پرورش و استفاده از آن	تحقیق و پژوهش	ایجاد ساختارهای حضور خیرین	

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P3, P4	الگوبرداری از قوانین آموزش و پرورش برای صدور مجوز اداره اماکن			
P1, P10	مشاوره و تشکیل اتاق فکر با حضور افراد صاحب‌نظر			
P8, P7	استفاده از تحقیقات و پژوهش‌ها برای کمک‌های غیرنقدی به جای سرمایه‌گذاری نقدی			
P1, P5	تقویت مجمع خیرین و اولویت‌بندی نیازهای جامعه			
P8, P16	شناسایی خیرین پیش‌رو در ایران	جذب خیرین		
P4, P11	استفاده از خیرین ورزش به‌عنوان ستون‌های ورزش	ورزشی		
P8, P3	طلب همکاری از خیرین مدرسه‌ساز			
P3, P10	تسهیل کار خیرین توسط شورا و ده‌باری در استان‌ها			
P2, P10	الگوبرداری از روند پروتکل‌های اداری، حقوقی، و قانونی مجامع خیریه باسابقه			
P8, P9	فراهم کردن زیرساخت‌ها و فعالیت‌های شخصی برای جذب خیرین	تولید قوانین حمایتی		
P1, P3, P14	تسهیل مجاری قانونی			
P7, P13	اعطای وام‌های بلندمدت و تسهیلات بانکی و استفاده از مالیات خیرین برای پروژه‌های خودشان			
P10, P15	جلب اعتماد خیرین داخلی و خارجی توسط هیئت‌ها و فدراسیون‌ها		تصویب قوانین حمایت از خیرین	
P3, P9	جلب اعتماد خیرین داخلی و خارجی توسط هیئت‌ها و فدراسیون‌ها			
P2, P9	جذب خیرین با فراهم کردن مباحث پیش‌گیرانه و جلب اعتماد خیرین از طریق انتصاب افراد شایسته			
P8, P15	استقبال و پی‌گیری پیش‌نهادهای داوطلبانه خیرین	اعتمادسازی		
P6, P11	خودکفایی در اجرا و استمرار خیریه و حفظ خیرین با رفع نیازهای آن‌ها			
P5, P9	بهره‌برداری از دستاوردهای خیریه توسط خود خیرین			
P10	برقراری ارتباط مناسب با خیرین			

طراحی مدل جامع جذب خیرین در ورزش با رویکرد ... (سارا امیری پریان و دیگران) ۴۷

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P1, P4, P13	کمک به دولت از طریق خیریه			
P8, P12	راه‌اندازی پلیس ورزش برای کنترل همه ارکان ورزشی			
P10	حضور خیرین جهت برگزاری دوره‌های مربی‌گری و داوری			
P8, P14	جهت‌دهی همایش‌های خیریه توسط صاحب‌نظران متخصص و محقق	برنامه‌ریزی		
P1, P8, P15	مشارکت دولت و خیرین در ساخت‌وساز			
P4, P9, P13	مدیریت صحیح کمک‌های خیریه			
P7, P16	تعیین نقش وزارت ورزش در جذب خیرین			
P6, P11	توجه به خواسته‌های خیرین و عضوکردن آن‌ها در مجمع خیرین			
P8, P12, P13	شرح وظایف و تعریف چهارچوب و روال کار مجامع خیرین	مدیریت و سازمان‌دهی		
P4, P9	به‌کارگیری درآمد پروژه‌های خیریه در بخش‌های دیگر	سازمان‌دهی خیریه توسط خیرین	به‌کارگیری اصول مدیریتی در مجمع خیرین ورزش‌یار	
P3, P12	تشکیل هیئت امنا و مدیریت پروژه‌های خیریه توسط خیرین			
P2, P9, P12	تأمین نیرو در پروژه خیریه مشترک ورزش و آموزش و پرورش			
P7, P10, P11, P14	شناسایی خیرین حوزه سلامت و آموزش و پرورش و راه‌های جذب آن‌ها			
P1, P4	تربیت مدیران آگاه و توانمند برای شناسایی و استفاده از ظرفیت موجود در جامعه			
P1, P13	شرح وظایف و تعریف چهارچوب و روال کار مجامع خیرین	آموزش و مدیریت منابع		
P6, P7	ارجاع خیرین توسط فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی به وزارت ورزش و برعکس			
P10	به‌کارگیری زنان و جوانان در مجمع خیرین			
P8, P16	کمک‌گرفتن از خیرین در روی‌دادهای ورزشی توسط فدراسیون‌ها			

در جدول ۶ نتایج مربوط به راه‌بردهای مدل جذب خیرین در ورزش نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، از ۹ مقوله فرعی و ۵۱ کد مستخرج تشکیل شده است.

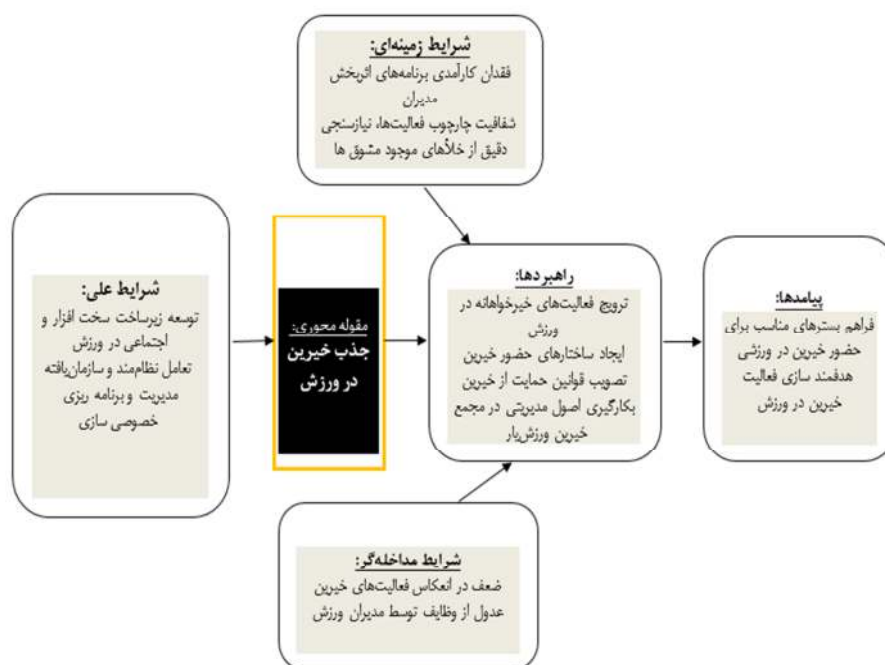
جدول ۷. مفاهیم و کدهای نهایی پی آمدها

نشان‌گرها	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی	محور اصلی
P1, 24, P5, P3	تقویت حضور خیرین ورزش‌یار به‌جای خیرین ورزش‌ساز	تقویت انگیزه مشارکت خیرین	فراهم کردن بسترهای مناسب برای حضور خیرین در ورزش	پی آمدها
P14	ایجاد تمول فکری و اعتمادسازی			
P7, P16	ارتقای فرهنگ افزایش خیرین در هر سطح مالی			
P1, P15	کاهش بزه‌کاری و افزایش سلامت روان و جسم			
P9, P11	کاهش بودجه درمان و کاهش مرگ‌ومیر			
P3, P9, P14	افزایش هزینه در ورزش و ارتقای سلامت جامعه	توسعه اجتماعی از طریق ورزش		
P1, P3	بهره‌مندی همه گروه‌های جامعه از ورزش	دست‌رسی به ورزش برای همه گروه‌ها	هدف‌مندسازی فعالیت خیرین در ورزش	
P3, P14	دست‌رسی آسان همه گروه‌های جامعه به فضاهای ورزشی			
P1, P3	توسعه فردی و اجتماعی			
P5, P12	رشد و توسعه ورزش در همه ابعاد و حوزه‌های آن	توسعه چهارگانه سطوح ورزش		
P9, P10	موفقیت بیش‌تر ورزش‌کاران در میادین بین‌المللی و خشنودی مردم			

در جدول ۷ نتایج مربوط به پی آمدهای مدل جذب خیرین در ورزش نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، از ۹ مقوله فرعی و ۵۱ کد مستخرج تشکیل شده است.

- کدبندی گزینشی

مرحله دوم کدبندی داده‌ها به کدبندی محوری مرسوم است. در این مرحله، مقوله‌ها به‌صورت یک شبکه با هم در ارتباط قرار می‌گیرند. هم‌چنین این مرحله مشتمل بر ترسیم یک نمودار است که الگوی کدگذاری نامیده می‌شود. الگوی کدگذاری، روابط میان شرایط علی، راه‌بردها، شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر، و پی آمدها را نمایان می‌کند (Creswell 2005). این فرایند در نمودار ۱ نمایان شده است.

شکل ۲. مدل نهایی جذب خیرین در ورزش با رویکرد نظریه داده‌بنیاد

۴. بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های به‌دست‌آمده در این پژوهش را می‌توان با یافته‌های حسن شاهی و همکاران (۱۳۹۶) و خادم (۲۰۱۹) مقایسه کرد که به نتایج مشابهی در این قسمت دست یافته‌اند. از دلایل هم‌خوان بودن نتایج می‌توان به مفاهیم مشترک و هم‌چنین به مبنای نظری آن نیز اشاره کرد که در بیش‌تر پژوهش‌های مرتبط به‌کار گرفته می‌شود. توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و توسعه سخت‌افزارها در ورزش از جمله نمونه‌های شناسایی شده بود که به استانداردسازی فضاهای ورزشی، عدالت توزیعی اماکن ورزشی و ارتقای سلامت جسم و روان اشاره دارد. این‌ها نشان‌دهنده اهمیت ورزش در جامعه است و این‌که چه تأثیراتی بر جامعه و افراد دارد. بر کسی پوشیده نیست که ورزش بر سلامت جسمانی و روانی جامعه تأثیرات بسیاری دارد و در افزایش امید به زندگی در میان افراد منجر می‌شود. هم‌چنین در مباحث درمانی نیز بسیار تأثیرگذار است و هزینه‌های درمان را کاهش می‌دهد. این صرفه‌جویی در هزینه را می‌توان برای رفاه اجتماعی و فرهنگی در جامعه مصرف کرد. از این‌رو استانداردسازی فضاهای

ورزشی بسیار اهمیت داد تا افراد با اطمینان خاطر مناسب از این فضاها استفاده کنند. یکی دیگر از نکاتی که باید به آن توجه داشت رعایت عدالت در توزیع فضاهای ورزشی است؛ چراکه باید همه افراد به صورت یکسان بتوانند از امکانات ورزشی استفاده کنند. در این بخش کاستی‌های بسیاری وجود دارد که خیرین می‌توانند با سرمایه مناسب کاستی‌ها را برطرف کنند و کمک کنند فضاهای ورزشی استانداردی در همه نقاط کشور ساخته شود تا همه آحاد جامعه به صورت مساوی از این اماکن استفاده نمایند. بنابراین باید تعاملی سازمان‌یافته ایجاد شود تا خیرین به سمت ورزش نیز گام بردارند و به کمک ورزش بیایند. بهره‌برداری صحیح از حمایت‌های خیرین از جمله نکات مهمی است که باید به آن توجه شود. در این باره سازمان‌های متولی مانند سازمان ورزش و جوانان باید بسترهای لازم را فراهم کنند که سرمایه‌هایی که از طریق خیرین جذب شده بهترین بهره ممکن را داشته باشد. همچنین می‌توان با برقراری تعامل مناسب با خیرین اعتماد آن‌ها را بیش‌تر جلب کرد و با توجه به شرایط و علایق این افراد نیز در جهت ساخت اماکن ورزشی و سرمایه‌گذاری در این حوزه گام برداشت. نکات گفته‌شده بدون شک با مدیریت و برنامه‌ریزی درست مسئولان به سرانجام خواهد رسید. همچنین می‌توان به محدودیت منابع دولتی اشاره کرد و این محدودیت‌ها مانند کمبود سرانه ورزشی را برای خیرین بازگو کرد و تأکید کرد که کمک‌های آن‌ها تا چه حد می‌تواند در بخش ورزش و موفقیت‌های ورزشی اثرگذار باشد. نداشتن برنامه راه‌بردی درست در این زمینه مزید بر علت شده که جذب خیرین در ورزش مانند دیگر حوزه‌های مشابه موفق نبوده است. عدم نظارت و سازمان‌دهی مستمر در حوزه کمک‌هایی که به ورزش شده است نیز بی‌تأثیر نبوده است. اگر شفافیت لازم در این باره وجود داشته باشد، بدون شک می‌توان امیدوار بود که خیرین در حوزه ورزش نیز حضور پررنگی داشته باشند. خصوصی‌سازی یکی از راه‌کارهایی است که مثمر است و حتی می‌توان این امر را با حضور خیرین انجام داد و اگر شرایط مهیا بود، بخش‌هایی از آن را خود خیرین سازمان‌دهی و مدیریت کنند تا بستری برای اعتماد و حضور بیش‌تر خیرین فراهم شود.

در بخش شرایط زمینه‌ای، که بستر مناسبی برای وقوع پدیده محوری است، فقدان کارآمدی برنامه‌های اثربخش مدیران شناسایی شد. همچنین می‌توان به عوامل مؤثر و تأثیرگذاری مانند هماهنگی و هم‌افزایی مجمع خیرین و دولت اشاره کرد، چراکه اگر هماهنگی‌های لازم وجود داشته باشد، بدون شک می‌توان تعاملات مناسبی برقرار کرد. از جمله این موارد می‌توان به تقویت معافیت‌هایی که دولت برای خیرین در نظر گرفته اشاره کرد و یا این‌که در حوزه ورزش می‌توان مجمع خیرین تشکیل داد و اعضای آن را نیز

از بین خیرین انتخاب کرد و دولت فقط نقش نظارتی داشته باشد. فقدان آموزش و آگاهی از نکات دیگری است که باید مدنظر مسئولان قرار گیرد، چون مردم اطلاعات ناقصی از ظرفیت خیرین در ورزش دارند. در نقطه مقابل خیرین هستند که باید آموزش‌های لازم را در بحث سرمایه‌گذاری در ورزش ببینند و هم‌چنین درباره ورزش و اثر آن بر جامعه اطلاعات کافی داشته باشند. همین‌طور از کم‌بودهای موجود در حوزه ورزش آگاه باشند تا بتوانند در رفع آن بکوشند. شفافیت چهارچوب فعالیت‌ها از دیگر موارد زمینه‌ای شناسایی شده است که باید بحث و بررسی شود. یکی دیگر از موارد تأثیرگذار منظم‌بودن برنامه و فعالیت‌های خیرین است. اگر همراه با خیرین بتوان برنامه‌ای مناسب و مدون تدوین کرد که فعالیت‌های خود را در حول یک محور آماده انجام دهند، بدون شک بهتر می‌توان از سرمایه‌ها بهره‌برداری کرد و این امر نیز سریع‌تر محقق خواهد شد. در نتیجه حمایتی دوطرفه بین ورزش‌کاران و خیرین نیز صورت خواهد گرفت. هم‌چنین می‌توان حضور خیرین را به مثابه حامی مالی تلقی کرد. ناگفته نماند تا زمانی که بستر مناسب وجود نداشته باشد، خیرین انگیزه لازم را برای حضور در انجمن‌های خیریه ورزشی ندارند. نیازسنجی دقیق از خلأهای موجود در عوامل زمینه‌ای انجام شد. گفتنی است تاکنون تقریباً هیچ برنامه علمی و عملی درباره این که خیرین بیش‌تر در کدام حوزه باید فعالیت کنند و برای بهبود کدام قسمت جذب شوند صورت نگرفته است؛ و اگر چنین کاری هم صورت گرفته باشد، متأسفانه هیچ اطلاع‌رسانی‌ای درباره آن انجام نشده است. به این منظور وزارت ورزش و جوانان می‌تواند اولویت‌هایی را تعیین کند که با توجه به آن خیرین را جذب کند. از این‌رو ضرورت ارتباط با خیرین و نیز استفاده بهینه از ظرفیت آن‌ها دیده می‌شود. البته تقاضاهای معقول و مناسب مسئولان برای جلب توجه خیرین نیز ضروری است. هم‌دلی و هم‌راهی با خیرین و برآورده‌ساختن انتظاراتشان در قالب طرح‌های تکریم خیرین نیز بدون شک تأثیرگذار خواهد بود.

نشان‌گرهای شرایط مداخله‌ای به راه‌بردها در زمینه خاصی سهولت می‌بخشد یا آن‌ها را محدود و مقید می‌کند. عوامل مداخله‌گر در جذب خیرین یکی دیگر از اهدافی بود که بررسی شد. ضعف در انعکاس فعالیت خیرین از موارد مداخله‌گری بود که شناسایی شد. عدم پوشش مناسب فعالیت‌های خیرین توسط رسانه و بی‌توجهی به فعالیت‌های مجمع خیرین در سال‌های گذشته از سوی مسئولان عامل مؤثری در بی‌انگیزگی این افراد بوده و موجب عدم استقبال خیرین برای کارهای خیرخواهانه شده است. در این باره اگر سازوکاری فراهم شود که بین سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان ورزشی و خیرین ارتباطی برقرار شود و

برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده را در اختیار خیرین قرار دهند و از خیرین هم هم‌فکری بخواهند که بیش‌تر در چه حوزه‌هایی می‌توانند کمک کنند، بدون شک بهتر می‌توان از این ظرفیت استفاده کرد. هم‌چنین می‌توان با شناسایی قوانین بازدارنده درصدد رفع عیوب قوانین برآمد و راه‌های ارتباطی را تسهیل کرد. فقدان فرهنگ، عدم بسترسازی برای فرهنگ‌سازی در فعالیت خیرین نیز از دیگر نکاتی است که نقش مداخله‌گر منفی دارد. برای فرهنگ‌سازی می‌توان از رسانه‌ها و فضای مجازی کمک گرفت تا فرهنگ‌سازی صحیح انجام پذیرد و خیرین به فعالیت‌های خیرخواهانه خود بهتر و بیش‌تر بپردازند. کنترل و نظارت کافی از سوی مسئولان بر فعالیت‌هایی که در ورزش صورت می‌گیرد ممکن است نکته مثبتی از سوی خیرین تلقی شود و آن‌ها نیز با دیدن این کنترل و نظارت بیش‌تر ترغیب می‌شوند که در حوزه ورزش حضور داشته باشند و اعمال خیرخواهانه خود را در حوزه ورزش انجام دهند. هم‌چنین اگر مجمع خیرینی که در حوزه ورزش فعالیت می‌کند تشکیل شود و از نهادهای نظارتی کشور نمایندگانی در این جلسات حضور یابند و فعالیت‌های آن‌ها را بررسی کنند، بدون شک، بهره‌برداری بیش‌تری در حوزه ورزش صورت خواهد گرفت. باتوجه به محدودیت‌های مالی که در ورزش وجود دارد جذب خیرین و سرمایه‌گذاری آن‌ها کمک بسیار مفیدی به ورزش کشور است و سبب می‌شود پیشرفت‌های مناسبی حاصل شود. لذا توجه مسئولان باید به سمت رفع موارد مداخله‌گر باشد تا زمینه جذب خیرین بهتر و بیش‌تر فراهم شود.

منظور از راه‌بردها تعامل‌ها و کنش‌هایی است که افراد در قبال شرایط (علی، زمینه‌ای، و مداخله‌ای) از خود بروز می‌دهند. ترویج فعالیت‌های خیرخواهانه در ورزش یکی از راه‌بردهای مهم در جذب خیرین است. برای ترویج فعالیت‌های خیرخواهانه بهتر است هر فعالیتی با هماهنگی مجمع خیرین باشد و در صورت امکان از پیش‌نهادهای و نظرات این افراد نیز استفاده شود. شفافیت در فعالیت‌ها نیز اصل مهمی در بحث اعتماد متقابل است که لازم است رعایت شود. پرداختی‌های مالی نیز باید با برنامه‌ریزی‌های دقیق و به‌موقع انجام گیرد. یکی از راه‌های فرهنگ‌سازی پیشگام‌بودن پیش‌کسوتان نامی در هر رشته است که در جامعه دارای جایگاه و پایگاه اجتماعی مناسبی هستند و از طریق این افراد می‌توان تعاملات لازم را با خیرین انجام داد و با فراهم‌نمودن زمینه حضور در همایش‌ها دامنه فعالیت آن‌ها را گسترش داد. فرهنگ‌سازی راه‌بردی مقبول است که در جذب خیرین به حوزه ورزش مؤثر است. در بحث اطلاع‌رسانی به مراتب بیش‌تر اثرگذار است؛ البته اطلاع‌رسانی در هر کاری به صورت راه‌بردی موفق عمل کرده است. اگر راجع به ورزش و مزایا و تأثیرات آن

اطلاعات کافی در اختیار خیرین قرار داده شود، بی‌شک تأثیرات مثبتی بر جلب نظر آن‌ها دارد. درکنار این اطلاع‌رسانی‌های مثبت می‌توان درباره ضعف‌های موجود در حوزه ورزش نیز اطلاع‌رسانی کرد. هم‌چنین می‌توان با بیان این‌که برطرف‌کردن این ضعف‌ها چه پی‌آمدهای مثبتی دارد باعث اثرگذاری هرچه بیش‌تر در این زمینه شد. به‌طور کلی اگر همه جوانب کم‌بودهای موجود شناسایی و در اختیار خیرین قرار داده شود، این افراد با آگاهی بهتر و بیش‌تر می‌توانند در کمک‌رسانی و بهبود امور تصمیم بگیرند. برای حضور خیرین در بخش ورزش باید ساختارهای لازم فراهم شود تا افراد واجد شرایط بتوانند با اقتدار و قاطعیت به فعالیت بپردازند. به همین منظور اجرای پژوهش‌های علمی اثرگذار خواهد بود. در پژوهش‌های میدانی می‌توان به مؤلفه‌های کاربردی دست یافت و طبق این مؤلفه‌ها خیرین را جذب کرد. یکی دیگر از راه‌بردهای کاربردی الگوبرداری از دیگر سازمان‌ها مانند آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و بهره‌برداری از قوانین آن‌هاست. درنهایت برای جذب بیش‌تر افراد نیز می‌توان خیرین را شناسایی و پس از مکاتبات لازم موقعیت را برای حضور و فعالیت آن‌ها در ورزش فراهم کرد. هم‌چنین با بخش‌های خصوصی که در ورزش سرمایه‌گذاری کرده‌اند نیز می‌توان مذاکره کرد و اگر تمایل داشتند، از حضور این بخش نیز بهره‌لازم را برد. از دیگر راه‌بردهای شناسایی‌شده تصویب و وجود قوانین حمایتی از خیرین است که اثرگذار خواهد بود؛ از جمله این‌که دولت می‌تواند تسهیلات ویژه‌ای در اختیار افراد خیر قرار دهد که باعث تسریع روند امور در بخش ورزش شود. هم‌چنین تسهیل‌کردن قوانین بازدارنده‌ای که برای خیرین در ورزش وجود دارد و تصویب قوانین خاص برای کمک به بهتر و راحت‌تر شدن امور در جذب آن‌ها مؤثر است. موارد گفته‌شده زمانی تأثیرگذار خواهد بود که اعتماد متقابلی بین دو طرف باشد. به‌منظور اعتمادسازی بهتر است دستاوردهایی را که پیش‌تر در حوزه ورزش صورت گرفته برای خیرین بازگو کنند و در زمان همکاری نیز به‌گونه‌ای رفتار شود که خیرین در متن کار قرار گیرند و از نتایج به‌دست‌آمده نیز اطلاع کافی داشته باشند. درادامه نیز باید به مؤلفه برنامه‌ریزی اشاره کرد که در صورتی که اصولی و درست انجام گیرد، برای دفعات بعد عملکرد مناسبی وجود دارد که گزارش شود. مدیریت منسجم و کارآمد برای جذب خیرین ضروری است. مدیریت ضعیف بسترهای به‌وجودآمده را از بین می‌برد و حوزه ورزش از این ظرفیت مناسب بی‌بهره خواهد ماند. در بحث مدیریت خیرین در ورزش ضرورت آموزش‌های لازم به مدیران برای ترغیب بیش‌تر افراد خیر به فعالیت در حوزه ورزش دیده می‌شود. برای این کار می‌توان از مدیران موفق دیگر حوزه‌ها دعوت کرد و از تجربیات آن‌ها به‌نحو احسن استفاده کرد.

منظور از پی‌آمدها نتایجی است که از تعامل‌ها و راه‌بردها حاصل شده است. پی‌آمدها شامل مجموعه عوامل یا توانمندی‌هایی است که همواره شرکت را قادر می‌سازد عملکردی بهتر از رقبا نشان دهد. عملکرد بهتر وقتی رخ می‌دهد که شرکت در شاخصه یا ترکیبی از شاخصه‌ها به پیشرفت‌ها، توسعه‌ها، و قابلیت‌هایی برسد که بر رقبا برتری پیدا می‌کند؛ مانند دسترسی به منابع طبیعی، نیروی انسانی بسیار متخصص، تکنولوژی‌های صنعتی یا اطلاعاتی. به عبارت دیگر، دستیابی به ارزشی است که سازمان به مشتریان خود عرضه می‌کند به نحوی که در آن زمان این ارزش را رقبای بالقوه و بالفعل عرضه نمی‌کنند. حضور خیرین در ورزش چنین پی‌آمدی به بار می‌آورد. زمانی که ورزش در میان آحاد جامعه همه‌گیر شود، بدون شک افراد کم‌تری به فعالیت‌هایی روی می‌آورند که تأثیرات مخربی بر جامعه دارد، و از میزان بزه‌کاری در جامعه کاسته خواهد شد. بازارهای جدیدی برای قشر جوان در بازار کار سالم و کسب درآمد حلال به وجود می‌آید. هم‌چنین مراکز (فرهنگی، ورزشی، و تفریحی) برای گذراندن اوقات فراغت افراد ساخته می‌شود و درکل شاخص سلامتی جامعه افزایش خواهد یافت. هم‌چنین می‌توان بهبود وضعیت مالی در بخش ورزش را برای احیا و بازسازی زیرساخت‌های ورزشی، که توسعه‌ای پایدار است، مهم‌ترین پی‌آمد این حوزه نام برد. درنهایت باید گفت که پدیده اصلی حضور خیرین در صنعتی به نام ورزش با سلامت جامعه و افراد سروکار دارد که اگر این حوزه پیشرفت کند، تأثیرات آن را نه تنها در میان خانواده‌ها، بلکه در سطح وسیعی از جامعه می‌توان شاهد بود.

کتاب‌نامه

پازاج، احد (۱۳۹۲)، سخن‌رانی در اداره کل ورزش و جوانان استان اردبیل:

<<http://ardebil.msy.gov.ir>>.

تسلیمی، زهرا (۱۳۹۵)، *ارائه چهارچوب تأمین مالی فدراسیون‌های ورزشی با محوریت خودکفایی (مورد مطالعه: فدراسیون‌های دو و میدانی، شنا و ژیمناستیک)*، دانشگاه گیلان، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

حسن شاهی، هانیه، کوروش قهرمان تبریزی، و اسماعیل شریفیان (۱۳۹۶)، «ارزیابی جایگاه وقف و امور خیریه ورزشی در بین واقفان استان کرمان»، اولین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت دانشگاه علوم پزشکی آبادان: <http://www.civilica.com/paper-assh01-assh01_221>.

حسینی مقدم، محمد (۱۳۹۶)، *روندهای جهانی، چشم‌اندازها، راه‌بردها و آموزه‌های ملی وقف علمی*، مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.

طراحی مدل جامع جذب خیرین در ورزش با رویکرد ... (سارا امیری پریان و دیگران) ۵۵

خانجانی، خاطره، محمد مهدی کیانی، و محمد حسین نیکوکاران (۱۳۹۵)، «بررسی مقایسه‌ای حوزه اقدامات خیرین سلامت استان یزد در طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴، اولین همایش ملی خیر ماندگار (مطالعه و ارزیابی امور خیریه در ایران): <<https://www.civilica.com/Paper>>».

ریاحی سامانی، نادر (۱۳۹۲)، «مأموریت دولت‌ها و نقش واقفین و خیرین در تأمین نیازهای جامعه»، وقف میراث جاویدان، ش ۸۲، س ۲۱.

سجادی، سید احمد (۱۳۹۳)، «آثار اجتماعی وقف اسلامی در ایران»، وقف میراث جاویدان، ش ۸۵، س ۲۲.

عظیمی، محمد کاظم و سردار محمدی (۱۳۹۴)، «آشنایی با بازاریابی‌های جدید ورزشی (بازاریابی ورزشی خیر خواهانه، مطالعه موردی هیئت ژیمناستیک استان کردستان»، کنفرانس ملی دستاوردهای فن‌آورانه تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران:

<<http://fa.seminars.sid.ir/ViewPaper.aspx?ID=19664>>

محمدپور، احمد (۱۳۹۲)، روش تحقیق کیفی ضدروش ۱ و ۲ مراحل و رویه‌های علمی در روش‌شناسی کیفی، تهران: جامعه‌شناسان.

Afrozeh, M. S., H. Afrouzeh, and F. Kameli (2018), "Identifying the Effective Factors of Donors and Endowment Attracting in Sport", *Sport Management Studies*, vol. 9, no. 46.

Anderson-Butcher, D. (2019), "Youth Sport as a Vehicle for Social Development", *Kinesiology Review*, vol. 8, no. 3.

Bekkers, R. (2010), "George Gives to Geology Jane: The Name Letter Effect and Incidental Similarity Cues in Fundraising", *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, vol. 15, no. 2.

Bekkers, R. and P. Wiepking (2011), Accuracy of Self-Reports on Donations to Charitable Organizations", *Quality & Quantity*, vol. 45, no. 6.

Bunds, K. S., S. Brandon-Lai, and C. Armstrong (2016), "An Inductive Investigation of Participants' Attachment to Charity Sports Events: The Case of Team Water Charity", *European Sport Management Quarterly*, vol. 16, no. 3.

Chiu, W., Y.-J. Lee, and D. Won (2016), "Bifactor Analysis of Motivation for Charity Sport Event Participation", *International Review on Public and Nonprofit Marketing*, vol. 13, no. 1.

Creswell, J. W. (2005), *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* Pearson Education, Upper Saddle River, NJ.

Filo, K., K. Spence, and E. Sparvero (2013), "Exploring the Properties of Community among Charity Sport Event Participants", *Managing Leisure*, vol. 18, no. 3.

Ghorbani Bahabadi, Z. and M. Amiresmaili (2013), "Role of Charities in the Health System: A Qualitative Study", *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, vol. 2, no. 1.

Heydari fard, S. and E. Sharifian (2017), "Identification and Comparison of Barriers to Donor's Contributions to Development of Sport Facility", *Sport Management Studies*, vol. 9, no. 41.

- Inoue, Y. et al. (2018), "Social and Charitable Impacts of a Charity-Affiliated Aport Event: A Mixed Methods Study", *Sport Management Review*, vol. 21, no. 2.
- Jiffer, M. and M. Roos (1999), *Sponsorship: A Way of Communicating*, Ekerlids Förlag.
- Keshavarz, L. et al. (2016), "Factors Affecting the Behavior of the Private Sector to Invest in Professional Sports and a Model", *Scientific Journal of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, vol. 2, no. 4.
- Khadem, A. R. (2019), "Identifying and Modeling Factors Affecting the Attraction of Charity Resources and Endowed with Women's Sports", *Strategic Studies on Youth and Sports*, vol. 18, no. 43.
- Ko, Y. J. et al. (2014), "What Motivates Donors to Athletic Programs: A New Model of Donor Behavior", *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, vol. 43, no. 3.
- Lin, Pei-Ying et al. (2013), "Oxytocin Increases the Influence of Public Service Advertisements", *PloS One*, vol. 8, no. 2.
- Madden, K. (2006), "Giving and Identity: Why Affluent Australians Give—or don't—to Community Causes", *Australian Journal of Social Issues*, vol. 41, no. 1.
- Masoodipoor, S. and N. M. Bagheri (2018), "The Prioritizing the Key Issues in the Regulation of the Relationship Between the Public Sector and NGOs in the Field of Charities", 10.22059/ppolicy.2018.68431.
- Mirhashemi, Z. S. and M. Sarhangian (2015), "Possibility of Using Waqf in Commercialization of Knowledge and Technology and A Proposal Model", *Quarterly Journal of Fiscal and Economic Policies*, vol. 2, no. 8.
- Mosadeghrad, A. and F. Ehteshami (2019), "Explaining and Predicting Donors' Participation Behavior in Iranian Health System", *Hakim Health Systems Research Journal*, vol. 22, no. 4.
- Pakdaman, M. et al. (2019), "Management Pattern of Health Benefactors' Collaboration in Medical Sciences Universities of Iran", *Journal of Community Health Research*, vol. 8, no. 3.
- Salami, R. and A. Khatibi Aghda (2015), "The Challenges Faced by Technology Commercialization (Perspective of Participants at the Eighth National Inventions Exhibition)", *Science and Technology Policy Letters*, vol. 05, no. 2.
- Sargeant, A. (2001), "Relationship Fundraising: How to Keep Donors Loyal", *Nonprofit Management and Leadership*, vol. 12, no. 2.
- Sargeant, A. (2018), "Relationship Fundraising: How to Keep Donors Loyal", *Nonprofit Management and Leadership*, vol. 12, no. 2.
- Shabbir, H., D. Paliwadana, and D. Thwaites (2009), "Determining the Antecedents and Consequences of Donor-Perceived Relationship Quality—A Dimensional Qualitative Research Approach", *Psychology & Marketing*, vol. 24, no. 3.
- Shapiro, S. and C. Giannoulakis (2011), "An Exploratory Investigation of Donor Constraints for Former Student-Athletes", *International Journal of Sport Management*, vol. 10, no. 2.
- Skinner, J., A. Edwards, and B. Corbett (2014), *Research Methods for Sport Management*, Routledge.

- Smith, S. R. (2016), "Nonprofit Organizations and Creating Public Value", Paper Presented at the Foundation Paper for the Conference Entitled, *Creating Public Value in a Multi-Sector, Shared-Power World* at the Humphrey School of Public Affairs at the University of Minnesota.
- Taheri Demneh, M. and Z. Heidari Darani (2018), "Thinking in The Role of Waqf and Charity Affair in The Field of Science and Technology", *Science and Technology Policy Letters*, vol. 08, Issue 1.
- Thibaut, E. et al. (2020), "Financial Barriers for Sports Consumption: the Dynamics of the Income-Expenditure Relation", *Sport, Business and Management: An International Journal*, vol. 10, Issue 3.
- Westerbeek, H. M. and D. Shilbury (2010), "A Conceptual Model for Sport Services Marketing Research: Integrating Quality, Value and Satisfaction", *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, vol. 5, no. 1.
- Wilson, B., C. Stavros, and K. Westberg (2008), "Player Transgressions and the Management of the Sport Sponsor Relationship", *Public Relations Review*, vol. 34, no. 2.
- Won, D., M. Park, and Y.-J. Lee (2013), "Factors Influencing College Students' Choice of a Charity Sport Event", *Journal of Global Scholars of Marketing Science*, vol. 23. no. 1.

